

KORRALDUS

19.02.2026 nr DM-129000-17

Võhmuta lubjakivikarjääri keskkonnaloa nr KMIN-001 muutmine

1. OTSUS

Arvestades Aktsiaselts SMA Mineral 18.10.2024 esitatud keskkonnaloa taotlust nr T-KL/1024834-2 ja võttes aluseks maapõuseaduse (MaaPS) § 48, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (KeÜS) § 41 lõike 1 punkti 4 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 53 ja § 61 lõike 1 otsustab Keskkonnaamet:

1.1 Muuta ettevõttele Aktsiaselts SMA Mineral (registrikood 10328701) maavara kaevandamiseks antud tähtajalist keskkonnaluba nr KMIN-001 asukohaga Lääne-Viru maakond Tapa vald Võhmuta küla Võhmuta lubjakivikarjäär kinnistul (tunnus 78702:002:0100) asuvalle Võhmuta lubjakivikarjäärile järgmiselt:

1.1.2. täpsustada tegevuskoha aadressi ja loal korrektne Võhmuta lubjakivikarjääri asukoht;

1.1.3. pikendada keskkonnaloa kehtivusaega 30 aasta võrra s.o kuni 15.05.2056;

1.1.4. uuendada mäeeraldise plokk 6 maavara varu andmeid käesolevale seisu kohaselt.

1.2. Määrata keskkonnaloale nr KMIN-001 uuendatud kõrvaltingimused lähtuvalt käesoleva korralduse peatükis 3.4 "Kõrvaltingimuste seadmine" toodust järgmiselt:

1.2.1. Välitöid tohib teostada tööpäevadel 8.00-17.00 ning nädalavahetustel ja riiklikel pühadel on välitööde teostamine keelatud.

1.2.2. Õhusaaste, vibratsiooni ja müraga seotud kaebuste korral tuleb tööde teostamise ajal läbi viia vastavad mõõtmised ning normide ületamise korral võtta kasutusele häiringuid leevendavad meetmed.

1.2.3. Veerežiimi ja/või kvaliteediga seotud kaebuste korral tuleb läbi viia vastavad mõõtmised ning võtta tarvitusele meetmed esialgse olukorra taastamiseks.

Juhul kui ümbruskonna puurkaevudes (EELIS koodid PRK0008019, PRK0004395 ja PRK0004394) ja salvkaevudes toimub kaevandamise tõttu veetaseme alandamine või vee kvaliteedi muutus, tuleb loa omajal teostada kaevude seiret. Kui seire tulemuste põhjal

selgub, et kaevu veetase on alanenud või vee kvaliteet on halvenenud kaevandamise tagajärjel, tuleb loa omajal tagada kvaliteetse vee kättesaadavus olemasoleva kaevu süvendamisega või uue kaevu rajamisega kandes kaevudega seotud olukorra taastamise kulud.

1.2.4. Kaevandamine ei tohi ulatuda põhjaveetasemeni ning kaevandamistööde käigus tuleb rakendada meetmeid põhjavee kaitseks võimaliku reostuse eest. Sealhulgas peavad olema karjääri alal toimivad karjäärivee settebasseinid.

1.2.5. Minimeerimaks võimaliku reostuse teket, tuleb kaevandamis- ja töötlemistehnika korrasolu regulaarselt kontrollida ja masinate hooldustöid teha ainult selleks ette nähtud spetsiaalsetel hooldusplatsidel (kus esmased reostustõrjevahendid peavad olema kohe saadaval) või väljaspool karjääri selleks ette nähtud kohtades.

1.2.6. Võimalike rikete ning avariide tagajärjel tekkiva kütuse- või õlireostuse likvideerimiseks peab karjääris olema olemas vajalik koguses absorbenti (näiteks turvas, saepuru või sünteetilised absorbendid), millega saab tekkinud reostuse kokku korjata.

1.2.7. Avarii korral tuleb reostus koheselt lokaliseerida ning teavitada Keskkonnaametit, Politsei- ja Piirivalveametit ja Päästeametit.

1.2.8. Karjääri kaevandatud maa kasutamise otstarve on metsastamine. Enne metsastamist karjääri paigutada katendimaterjalist põhjavee reostamist takistav ekraan.

1.2. Korraldus jõustub ettevõttele Aktsiaselts SMA Mineral teatavakstegemisel.

2. ASJAOLUD

2.1. Keskkonnaloa muutmise taotluse läbivaatamine

Aktsiaselts SMA Mineral (registrikood 10328701, aadress Männiku tee 123, Nõmme linnaosa, Tallinn, Harju maakond, Eesti) esitas Keskkonnaametile 28.06.2024 taotluse Võhmuta lubjakivikarjääri keskkonnaloa nr KMIN-001 muutmiseks (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS (edaspidi KOTKAS), 28.06.2024 numbriga DM-129000-1). Korrigeeritud ning menetlusse võetud taotlus (nr T-KL/1024834-2) registreeriti 13.08.2024 numbriga DM-129000-4.

Aktsiaselts SMA Mineral omab Võhmuta lubjakivikarjääri mäeeraldisel maavara kaevandamise keskkonnaluba nr KMIN-001, mis kehtib kuni 15.05.2026. Tuginedes asjaolule, et praeguse loa kehtivuse aja jooksul ei jõuta kogu jääkvaru välja kaevandada ega karjääri korrastada, taotleb Aktsiaselts SMA Mineral Võhmuta lubjakivikarjääri keskkonnaloa nr KMIN-001 pikendamist 30 aasta võrra. Arvestatud on, et selle aja jooksul karjäär korrastatakse metsamaaks.

Taotletav Võhmuta lubjakivikarjääri mäeeraldis asub Lääne-Viru maakonnas Tapa vallas Võhmuta külas riigile kuuluval katastriüksusel Võhmuta lubjakivikarjäär (katastritunnus: 78702:002:0100). Katastriüksuse riigivara valitseja on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ja volitatud asutus Maa- ja Ruumiamet.

Taotletav mäeeraldis hõlmab täielikult Võhmuta lubjakivimaardla (maavarade registri registrikaart nr 0050) tehnoloogilise lubjakivi aktiivse tarbevaru 6 plokki (taotlusel varu 670,965 tuh m³ seisuga 31.03.2024) ning olemasolevat Võhmuta lubjakivikarjääri mäeeraldist (loa nr KMIN-001). Mäeeraldise pindala taotlusel on 15,59 ha aga kehtival loal on 15,60 ha ning mäeeraldise teenindusmaa pindala on taotlusel 17,51 ha aga kehtival loal on 17,50 ha. Sisuliselt on tegu mäeeraldise pindala mõõdistuse parandusandmetega ja sisuliselt mäeeraldise mõõtmeid ei muudeta. Maavara kaevandamise keskmiseks aastamääraks on taotlusel määratud 24 tuh m³. Maavara kasutusotstarve on valgususega pigmenteeriva täiteaine ja hüdraatlubja tootmine. Taotlusega soovitakse pikendada keskkonnanloa kehtivust 30 aastat (kuni kuupäevani 15.05.2056. a) Kaevandatud maa korrastatakse metsamaaks.

Keskkonnaamet kontrollis taotleja esitatud taotlusmaterjalide vastavust keskkonnaseadustiku üldosa seadusele (edaspidi *KeÜS*), maapõueseadusele (edaspidi *MaaPS*), keskkonnaministri 23.10.2019 määrusele nr 56 „Keskkonnanloa taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnanloa taotluse ja loa andmekoosseis“ ning kas koos taotlusega oli esitatud keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) § 6¹ lõike 1 kohane teave. Esitatud taotlus vastas nõuetele.

Riigilõiv 500 eurot on tasutud 28.06.2024 riigilõivuseaduse § 136² lõike 1 punkt 4 ja lõike 2 kohaselt.

Keskkonnanloa andmise taotlust kontrollis maavarade registri vastutav töötaja (Maa-amet, KOTKAS 15.08.2024 numbriga DM-129000-5).

2.2. Keskkonnanloa muutmise taotluse ning otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

Keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (*KeÜS*) § 47 lg 2 kohaselt avaldatakse keskkonnanloa taotluse menetlusse võtmise kohta teade väljaandes Ametlikud Teadaanded ja kohalikus või maakondlikus ajalehes. Teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet teavitas 03.09.2024 kirjaga nr DM-129000-6 keskkonnanloa taotluse esitamisest ja avatud menetluse algatamisest *KeÜS* § 46 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud isikuid. Samuti teavitati sama kirjaga menetluse algatamisest loa taotlejat. Loa andja otsustas jätta ajalehes teade avaldamata, kuna taotlusmaterjalide põhjal kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või -risk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi (*KeÜS* § 47 lg 2). Keskkonnanloa taotlus on 03.09.2024 avalikustatud ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

Loa andja küsis kohalikult omavalitsuselt arvamust nõuetekohaseks tunnistatud taotluse kohta 03.09.2024 kirjaga nr DM-129000-7 (KeÜS § 43 lg 21, MaaPS § 49 lg 6). Tapa Vallavalitsus edastas Keskkonnaametile 01.11.2024 Tapa Vallavolikogu 31.10.2024 otsuse nr 163 Arvamuse andmine Võhmuta lubjakivikarjääri maavara kaevandamise keskkonnaloa muutmise taotluse kohta (KOTKAS 04.11.2024 numbriga DM-129000-8). Otsuse kohaselt nõustus Tapa Vallavolikogu Aktsiaseltsi SMA Mineral Võhmuta lubjakivikarjääri maavara kaevandamise keskkonnaloa nr KMIN-001 muutmisega tingimuslikult. Täpsemalt on toodud antud teema korralduse punktis 3.4.2.

Kuni loa muutmise või sellest keeldumise otsuse tegemiseni on igalühel õigus esitada taotluse kohta ettepanekuid ja vastuväiteid. Avalikustamise käigus ettepanekuid/vastuväiteid ei laekunud.

KeÜS § 47 lõige 6 sätestab, et kui sama paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotluse menetlusse võtmise teates ei avaldatud keskkonnaloa taotluse ja selle kohta antava haldusakti eelnõu väljapaneku aega ja kohta või seisukoha ning küsimuste esitamise tähtaega ja adressaati, avaldatakse nende andmetega teade vastavalt käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 2¹ sätestatud nõuetele viivitamata pärast haldusakti eelnõu valmimist. KeÜS § 47 lõige 2 sätestab, et teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis keskkonnaloa muutmise taotluse kohta antava haldusakti eelnõu teate kohalikus või maakondlikus ajalehes avalikustamata, kuna kavandatav tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning antud tegevuse vastu puudub piisav avalik huvi.

KeÜS § 47 lõike 2, haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) § 48 ja § 49 lõigete 1 ja 2 alusel teavitas Keskkonnaamet 30.01.2026 loa andmise otsuse eelnõu valmimisest ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ja saatis menetlusosalistele ja huvitatud isikutele tutvumiseks ja arvamuse/vastuväidete esitamiseks 30.01.2026 kirja nr DM-129000-14.

Eelnõudele ei esitatud ettepanekuid ega vastuväiteid (vt korralduse peatükist 3.5).

2.3. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) § 3 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. KeHJS § 11 lg 3 ja 4 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (edaspidi *KMH*) kohustuslik KeHJS § 6 lg 1 tegevuste korral, KeHJS § 6 lg 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda KMH algatamist või algatamata jätmist, lisades otsusele KeHJS § 6 lg 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lg 1 kohaselt ei kuulu ettevõtte poolt taotletav tegevus olulise keskkonnamõjuga tegevuste loetelusse. Kavandatav tegevus kuulub KeHJS § 6 lg 2 p 2 nimetatud tegevusvaldkonda, mille täpsustatud loetelu on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005. a määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse

eelhindang, täpsustatud loetelu” (edaspidi *KMH määrus*).

KMH määruse § 1 lg 1 ja § 3 p 4 kohaselt peab otsustaja andma eelhindangu selle kohta, kas pealmaakaevandamine kuni 25 hektari suurusel alal on eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga tegevus või mitte ning otsustama KMH algatamise või algatamata jätmise üle.

Keskkonnaamet saatis KeHJS § 11 lg 2² alusel 30.01.2026 kirjaga nr DM-129000-14 Võhmuta lubjakivikarjääri keskkonnaloa nr KMIN-001 muutmise taotlusele koostatud keskkonnamõjude eelhindangu ja KMH algatamata jätmise otsuse eelnõu seisukoha võtmiseks Tapa Vallavalitsus ja tutvumiseks Aktsiaselts SMA Mineral.

Keskkonnaamet jättis keskkonnamõjude hindamise Aktsiaselts SMA Mineral loa andmise menetluse käigus algatamata (KOTKAS 19.02.2026 numbriga DM-129000-16) ja avalikustas selle 19.02.2026 väljaandes Ametlikud Teadaanded ning teavitas sellest menetlusosalisi. Eelhindangus vaadati üle kehtiva keskkonnaloa nr KMIN-001 kõrvaltingimused ja esitati muudatusettepanekud nende osas, mis on kajastatud käesoleva loa korralduses.

3. KAALUTLUSED

3.1. Kaalutlused keskkonnaloa muutmisel

Korralduse otsustava osa punktiga 1.1 muudetakse keskkonnaluba nr KMIN-001 vastavalt Aktsiaselts SMA Mineral 13.08.2024 esitatud taotlusele nr T-KL/1024834-2.

3.2. Täiendavad kaalutlused keskkonnaloa muutmisel

MaaPS § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele HMS avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi. MaaPS § 1 lõike 4 järgi kohaldatakse maavara kaevandamise keskkonnaloa andmise ja muutmise menetlusele KeÜS 5. peatükki, arvestades MaaPS-i erisusi.

MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamise keskkonnaloa Keskkonnaamet.

MaaPS § 49 lõike 1 kohaselt esitab taotleja kaevandamise keskkonnaloa saamiseks loa andjale taotluse.

MaaPS § 66 lõike 2 punkti 2 kohaselt võib muuta kaevandamisluba, kui loa omaja taotleb kaevandamisloa kehtivusaja pikendamist. MaaPS § 67 lõike 1 kohaselt, kui kaevandamisloa kehtivusaja jooksul ei ole kaevandatavat maavara mäeeraldise piires täielikult ammendatud või kaevandatud maa ei ole korrastatud, pikendab kaevandamisloa andja loa omaja taotluse alusel loa kehtivust aja võrra, mis on vajalik maavara ammendamiseks. Käesoleval juhul taotletakse loa kehtivusaja pikendamist 30 aasta võrra.

MaaPS § 49 lõike 6 kohaselt saadab keskkonnaloa andja kaevandamise keskkonnaloa taotluse

arvamuse saamiseks kavandatava kaevandamiskoha kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates. Kooskõlas MaaPS § 49 lõikega 6 edastas Keskkonnaamet Võhmuta lubjakivikarjääri keskkonnaloa nr KMIN-001 muutmise taotluse 03.09.2024 kirjaga nr DM-129000-7 Tapa Vallavalitsusele arvamuse avaldamiseks. Kirjas täpsustati, et kui arvamust ei ole määratud tähtjaks (03.11.2024) antud, lahendab Keskkonnaamet tulenevalt HMS § 16 lõikest 2 kaevandamisloa taotluse kohaliku omavalitsuse arvamusest. Tapa Vallavalitsus edastas Keskkonnaametile 01.11.2024 Tapa Vallavolikogu 31.10.2024 otsuse nr 163 Arvamuse andmine Võhmuta lubjakivikarjääri maavara kaevandamise keskkonnaloa muutmise taotluse kohta (KOTKAS 04.11.2024 numbriga DM-129000-8). Kohaliku omavalitsuse otsusest tulenevad tingimused on toodud peatükis 3.4.2.

MaaPS § 50 lõike 6 kohaselt tuleb taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava, kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjätmeid, mida ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal, mis ei ole jäätmeoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses. MaaPS § 50 lõike 3 kohaselt peab taotluse seletuskiri sisaldama andmeid kaevandamise käigus tekkivate kaevandamisjätmete kohta. Võhmuta lubjakivikarjääri keskkonnaloa nr KMIN-001 muutmise taotluse seletuskirja kohaselt võib kaevandamisjätmeteks kvalifitseerida kooritud katendi, mille kogumaht mäeeraldisel on 160 tuh m³. Kuna kogu kasulik materjal turustatakse ja katend kasutatakse mäeeraldise korrastamisel või kaubastatakse, ei ole antavale keskkonnaloale jätmete eriosa lisamine vajalik. Juhul kui tegevuse käigus selgub, et kaevandamisjätmeid siiski tekib, on kohustus ka kaevandamise jättekava esitada ning taotleda keskkonnaloale juurde jätmete eriosa.

KeÜS § 42 lõike 1 punkti 5 kohaselt peab keskkonnaloa taotluses märkima kavandatava tegevuse eesmärgi ja põhjenduse. Kavandatava tegevuse eesmärgiks on Võhmuta lubjakivikarjääri mäeeraldisel kaevandamisega jätkamine. Taotluses on toodud, et seisuga 31.03.2024 oli Võhmuta lubjakivikarjääri kaevandatava jääkvaru kogus 657,965 tuh m³. Loa omanik taotleb keskkonnaloa kehtivusaja pikendamist, kuna kaevandamisloa kehtivusaja jooksul ei jõuta kaevandatavat maavara mäeeraldise piires täielikult ammendada ja kaevandatud maad korrastada.

Vastavalt strateegilises dokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“ toodud eesmärkidele ja põhimõtetele tuleb maardlate kasutusse võtmisel eelistada juba avatud maardlate maksimaalset võimalikku kasutamist, mille kohta on piisavalt vajalikku informatsiooni nii keskkonnatingimuste kui ka kaevandamise tehnoloogiliste võimaluste kohta. Kaevandamise jätkamine juba avatud ja kaevandamisega rikutud maa-alal on keskkonnasäästlikum kui täiesti uute alade kasutusele võtmine. Võhmuta lubjakivikarjääri keskkonnaloa kehtivusaja pikendamine on kooskõlas juba avatud maardla maksimaalse võimaliku kasutamise eesmärgiga, tagades maavarade registris arvel oleva maavaravaru võimalikult täieliku väljamise minimaalsete kadude ja jääkidega.

3.3. Loa muutmisest keeldumise aluste väljaselgitamine

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse loa

taotluse puhul esineb hetkel kehtiva MaaPS §-s 55 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid.

MaaPS § 55 lõike 2 punktides 1-9 ja lõike 3 punktides 2-3 toodud asjaolusid Võhmuta lubjakivikarjääri mäeeraldise, selle teenindusmaa või nende asukohaga seoses ei esine, seega ei ole nimetatud punkte keeldumise alusena asjakohane käsitleda.

MaaPS § 55 lõike 2 punkt 10 sätestab, et keskkonnaloa andmisest keeldutakse, kui kaevandamine on vastuolus riigi huviga. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strategiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“. Võhmuta lubjakivikarjääri mäeeraldis asub riigile kuuluval kinnistul ning kaevandada soovitav maavara kuulub samuti riigile. Keskkonnaamet on hinnanud esitatud taotluse materjale ja menetluse käigus kogutud andmeid ning leidnud, et teadaolevalt käesoleva loa andmisega ei minda vastuollu riigi huviga. MaaPS § 55 lõike 2 punkti 10 kohast keeldumise alust Keskkonnaameti hinnangul käesoleval juhul ei esine.

MaaPS § 55 lõike 2 punkt 11 sätestab, et keskkonnaloa andmisest keeldutakse, kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus keskkonnaloa andmisega. Tapa Vallavolikogu nõustus 31.10.2024 otsusega nr 163 keskkonnaloa muutmise tingimustel, millega arvestati käesoleva loa muutmisel. Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 2 punkti 11 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 55 lõike 2 punkt 12 sätestab, et keskkonnaloa andmisest keeldutakse, kui taotletava keskkonnaloa alusel tehtavad tööd võivad oluliselt ebasoodsalt mõjutada kaitstavat loodusobjekti ja seda ebasoodsat mõju ei saa muul viisil vältida kui loa andmisest keeldumisega. Keskkonnaameti 19.02.2026 kirjaga nr DM-129000-16 kinnitatud KMH eelhinnangu järeldus oli, et kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju. Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 2 punkti 12 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 55 lõike 3 punkt 1 sätestab, et kaevandamisloa andmisest võib keelduda, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest ja selle andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus. Aktsiaselts SMA Mineral ei ole seisuga 19.02.2026 karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest. Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 3 punkti 1 kohast keeldumise alust.

Maavara kaevandamiseks ja töötlemiseks kasutatava maa katastriüksuse sihtotstarve määramise ja muutmise nõuded on sätestatud maakatastriseaduses. Võhmuta lubjakivikarjäär (katastritunnusega 78702:002:0100) sihtotstarve on Mäetööstusmaa 100%.

3.4. Kõrvaltingimuste seadmine

Haldusorgan võib anda haldusakti kõrvaltingimusega, milleks muuhulgas on haldusakti hilisema muutmise, kehtetuks tunnistamise või kõrvaltingimuse kehtestamise võimaluse jätmine (HMS § 53 lg 1 p 4). Haldusakti kõrvaltingimuse võib määrata siis, kui haldusakti andmine tuleb otsustada halduse kaalutlusõiguse alusel (HMS § 53 lg 2 p 3). Keskkonnaluba on haldusaktiks, mille andmise või mitte andmise ning mille kehtivuse otsustab loa andja kaalutlusõiguse alusel.

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutlusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutlusõigust tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutlusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud hüve (HMS § 4 lõige 2). MaaPS § 56 lõike 1 punkti 9 kohaselt märgitakse kaevandamisloale meetmed, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest tuleneva keskkonnanahäiringu vähendamiseks. Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Kõrvaltingimused ja seirevajadused sätestatakse keskkonnaloa eriosades vastavalt asjakohasusele.

3.4.1 Kinnistu kasutusõigus

Tegevuskoha kinnistu ei kuulu ettevõttele. Tegemist on riigile kuuluva kinnistuga, mille kasutamiseks sõlmitakse rendileping keskkonnaloa alusel.

3.4.2 Kohaliku omavalitsuse üksuse esitatud tingimused

Kohalik omavalitsus (Tapa Vallavalitsus) edastas Keskkonnaametile 01.11.2024 Tapa Vallavolikogu 31.10.2024 otsuse nr 163 Arvamuse andmine Võhmuta lubjakivikarjääri maavara kaevandamise keskkonnaloa muutmise taotluse kohta (KOTKAS 04.11.2024 numbriga DM-129000-8). Otsuse kohaselt nõustus Tapa Vallavolikogu Aktsiaseltsi SMA Mineral Võhmuta lubjakivikarjääri maavara kaevandamise keskkonnaloa nr KMIN-001 muutmisega alljärgnevatel tingimustel:

1. välitöid tohib teostada tööpäevadel 8.00-17.00 ning nädalavahetustel ja riiklikel pühadel on välitööde teostamine keelatud;
2. õhusaaste, vibratsiooni ja müraga seotud kaebuste korral tuleb tööde teostamise ajal läbi viia vastavad mõõtmised ning normide ületamise korral võtta kasutusele häiringuid leevendavad meetmed;
3. veerežiimi ja/või kvaliteediga seotud kaebuste korral tuleb läbi viia vastavad mõõtmised ning võtta tarvitusele meetmed esialgse olukorra taastamiseks.

Keskkonnaamet edastas taotlejale Tapa Vallavolikogu otsuse 05.11.2024 kirjaga nr DM-129000-9. Aktsiaselts SMA Mineral vastas Keskkonnaametile 07.11.2024 kirjaga nr 8 (KOTKAS 11.11.2024 numbriga DM-129000-10). Taotleja nõustus Tapa Vallavolikogu otsuses toodud tingimustega.

Keskkonnaamet käsitles kohaliku omavalitsuse tingimusi KMH eelhinnangus ja tingimused on lisatud keskkonnaloale kõrvaltingimusteks (toodud korralduse punktis 3.4.4).

3.4.3. Eelhinnangus esitatud keskkonnameetmed

Keskkonnaamet on kavandatava tegevuse kohta andnud keskkonnamõjude eelhinnangu ning

otsustanud 19.02.2026 dokumendiga nr DM-129000-16 jätta Võhmuta lubjakivikarjääri mäeeraldise KMH algatamata. Eelhinnangus analüüsi karjääri tööga kaasnevate keskkonnanahäiringute võimalikku teket ja levimist ning intensiivsust. Eelhinnangu lõppjärelendusena leiti, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju. KMH eelhinnangus esitati keskkonnameetmed, mis sõnastasid ümber taotluse ajal kehtinud keskkonnamoala kõrvaltingimusi, lisas kohaliku omavalitsuse poolsed tingimused ja täpsustati põhjaveekaitset tulenevaid tingimusi.

Eelhinnangus toodud keskkonnameetmed kanti üle keskkonnamoala kõrvaltingimusteks (toodud korralduse punktis 3.4.4).

3.4.4. Keskkonnamoale kantavad kõrvaltingimused

Keskkonnamõju eelhinnangus esitatud kaalutluste alusel uuendas Keskkonnamoale keskkonnanahäiringute leevendamiseks keskkonnamoale lisatud kõrvaltingimusi. Seejuures kohaliku omavalitsuse tingimused on esitatud kõrvaltingimustes 1-3. Kehtiva moala kõrvaltingimused on välja toodud kõrvaltingimuste 4 ja 8 all ajakohastatud parandatud sõnastuses. Ülejäänud kõrvaltingimused, sealhulgas kõrvaltingimuse nr 3 teine pool tulenevad KMH eelhinnangust ja on seotud põhjavee kaitse vajadusega.

Alljärgnevalt on toodud moale kantud kõrvaltingimused:

1. Välitöid tohib teostada tööpäevadel 8.00-17.00 ning nädalavahetustel ja riiklikel pühadel on välitööde teostamine keelatud.
2. Õhusaaste, vibratsiooni ja müraga seotud kaebuste korral tuleb tööde teostamise ajal läbi viia vastavad mõõtmised ning normide ületamise korral võtta kasutusele häiringuid leevendavad meetmed.
3. Veerežiimi ja/või kvaliteediga seotud kaebuste korral tuleb läbi viia vastavad mõõtmised ning võtta tarvitusele meetmed esialgse olukorra taastamiseks.
Juhul kui ümbruskonna puurkaevudes (EELIS koodid PRK0008019, PRK0004395 ja PRK0004394) ja salvkaevudes toimub kaevandamise tõttu veetaseme alandamine või vee kvaliteedi muutus, tuleb moa omajal teostada kaevude seiret. Kui seire tulemuste põhjal selgub, et kaevu veetase on alanenud või vee kvaliteet on halvenenud kaevandamise tagajärjel, tuleb moa omajal tagada kvaliteetse vee kättesaadavus olemasoleva kaevu süvendamisega või uue kaevu rajamisega kandes kaevudega seotud olukorra taastamise kulud.
4. Kaevandamine ei tohi ulatuda põhjaveetasemeni ning kaevandamistöode käigus tuleb rakendada meetmeid põhjavee kaitseks võimaliku reostuse eest. Sealhulgas peavad olema karjääri alal toimivad karjäärivee settebasseinid.
5. Minimeerimaks võimaliku reostuse teket, tuleb kaevandamis- ja töötlemistehnika korrasolu regulaarselt kontrollida ja masinate hooldustöid teha ainult selleks ette nähtud spetsiaalsetel hooldusplatsidel (kus esmased reostustõrjevahendid peavad olema kohe saadaval) või väljaspool karjääri selleks ette nähtud kohtades.
6. Võimalike rikete ning avariide tagajärjel tekkiva kütuse- või õlireostuse likvideerimiseks peab karjääris olemas olema vajalik koguses absorbenti (näiteks turvas, saepuru või sünteetilised absorbendid), millega saab tekkinud reostuse kokku korjata.

7. Avarii korral tuleb reostus koheselt lokaliseerida ning teavitada Keskkonnaametit, Politsei- ja Piirivalveametit ja Päästeametit.

8. Karjääri kaevandatud maa kasutamise otstarve on metsastamine. Enne metsastamist karjääri paigutada katendimaterjalist põhjavee reostamist takistav ekraan.

3.5. Ettepanekute ja vastuväidete kaalumine

Võhmuta lubjakivikarjääri keskkonnaloa nr KMIN-001 muutmise taotluse avalikustamisel ettepanekuid/vastuväiteid ei laekunud.

Võhmuta lubjakivikarjääri keskkonnaloa nr KMIN-001 muutmise otsuse ja loa eelnõu avalikustamise käigus ettepanekuid/vastuväiteid ei laekunud.

Nordkalk AS edastas 30.01.2026 e-kirjaga oma arvamuse Võhmuta lubjakivikarjääri keskkonnaloa taotluse eelnõudele ja andis teada, et neil ei ole seisukohta 30.01.2026 nr DM-129000-14 dokumentide osas (KOTKAS 02.02.2026 numbriga DM-129000-15).

3.6. Otsekohalduvad nõuded

Keskkonnaloaga kaasnevad käitajal õigusaktidest tulenevad õigused ja kohustused. Ettevõtte peab järgima AÕKS, JäätS, VeeS, MaaPS ja nende alamaktides kajastatud nõudeid ning kohustusi. Keskkonnaamet on seisukohal, et õigusaktidest tulenevaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda loale. Olulisemad keskkonnavalased kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis "[Loa omaja meelespea](#)".

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)
Siret Punnisk
juhataja
maapõuebüroo

Lisad:

1. Keskkonnaluba
2. Mäeeraldise plaan
3. Geoloogilised läbilõiked
4. Korrastatud maa plaan

Teadmiseks: Eesti Geoloogiateenistus, Maa- ja Ruumiamet, Tapa Vallavalitsus, Tarbijakaitse
ja Tehnilise Järelevalve Amet

Kersti Ritsberg
vanemspetsialist
maapõuebüroo